

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

УДК 658.14

Анісімова О.М.*

АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОГО РИНКУ МЕТАЛОПРОДУКЦІЇ ЗА РЕГІОНАМИ СВІТУ: ПІВНІЧНА АМЕРИКА, ПІВДЕННА ТА ЦЕНТРАЛЬНА АМЕРИКА

У статті запропоновано результати аналізу міжнародного ринку металопродукції. Розглянуто динаміка виробництва, реалізації за напрямками споживання та торгове сальдо металургійної продукції; структура потоку, експорту, імпорту металургійної продукції за трьома регіонами (Північна, Південна та Центральна Америка).

Ключові слова: міжнародний ринок металопродукції, експорт металопродукції, імпорт металопродукції, внутрішнє споживання металу, регіони світу.

Анисимова О.Н. Анализ международного рынка металлопродукции по регионам мира: Северная Америка, Южная и Центральная Америка. В статье предложены результаты анализа международного рынка металлопродукции. Рассмотрена динамика производства, реализации по направлениям потребления и торгового сальдо металлургической продукции; структура потока, экспорта, импорта металлургической продукции по трем регионам (Северная, Южная и Центральная Америка)

Ключевые слова: международный рынок металлопродукции, экспорт металлопродукции, импорт металлопродукции, внутреннее потребление металла, регионы мира.

O. Anisimova. Analysis of the international steel market by Region: North America, South and Central America. This article contains an analysis of the international steel market. The dynamics of production, sales in areas of consumption and trade balance of metallurgical production, the structure of the flow, export and import steel products from three regions (North, South and Central America)

Keywords: international market of steel products, export of steel products, imports of steel products, domestic consumption of the metal parts of the world

Постановка проблеми. Для адаптації підприємств металургійної галузі у світовий ринок металопродукції, який постійно змінюється під впливом різноманітних факторів необхідно проаналізувати сучасний стан ринку металопродукції на кожному регіону світу. Україна займає восьме місце серед виробників сталі, світовий ринок металопродукції є висококонцентрованим. В середині ХХ сторіччя близько 70 % світового виробництва чорних металів приходилось на країни Західної Європи та Північної Америки, але на початок ХХІ століття сумарна частка цих регіонів знизилась до 27-30 %.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання щодо розвитку підприємств металургійної галузі викликає жваві дискусії у науковому світі. Особливо це питання постало у кризові роки (2009-2011). Дослідження щодо тенденцій у торгівлі металопродукцією проводили наступні вчені Власюк О.С., Медведкін Т.С., Фомічова Н.В.; кризові явища у металургії досліджували Макогон Ю.В., Шпундра М.Г. Ляшенко В.І., Капранова Л.Г., дослідження зовнішньоторговельного обороту металопродукції у своїх працях висвітлювали Бардакова Г.В., Хаджинов І.В., та ін.

Ціль статті – провести аналіз міжнародного ринку металопродукції за трьома регіонами (Північна, Південна та Центральна Америка) та виявити основні напрямки торговельних потоків металопродукції, структуру експорту, імпорту у цих регіонах.

Викладення основного матеріалу. Промисловий переворот у провідних країнах Європи та США на початку ХХ століття завершився переходом до індустріального суспільства. Темпи

* канд. екон. наук, доцент, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», м. Маріуполь

промислового розвитку США на 1913 р складала 590% (для порівняння світ – 360%). Частка США у світовому виробництві чавуну 38,8%, сталі 41%. Але початок ХХІ століття змінив щодо виробництва металопродукції: перше місце займає Китай. Проведемо аналіз щодо металургійної галузі Америки, поділивши її на регіони (Північна, Південна та Центральна Америка)

Північна Америка. Північна Америка у 2010 р. виготовила 111,8 млн. т. металургійної продукції, що складає 7,9% світового виробництва металу. Найбільшими країнами-виробниками металургійної продукції є США (80,6 млн.т, що складає 72,1% металургійної продукції Північної Америки), Мексика (17,0 млн т., що складає 15,2%) та Канада (13,0 млн. т., що складає 11,6%). За рейтингом найбільших 40 країн-виробників металургійної продукції, складеними World Steel Association, у 2010 р. США зайняли 3 місце у світі, Мексика – 13 місце та Канада – 16 місце. На рис. 1 приведена динаміка виробництва металургійної продукції у Північній Америці у 2004-2010 рр.

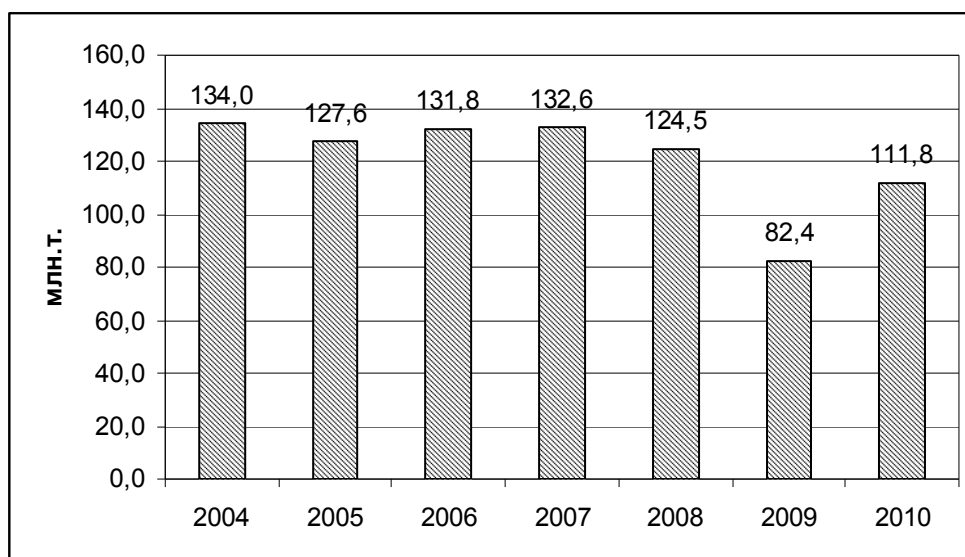

Рис. 1 – Динаміка виробництва металургійної продукції у Північній Америці у 2004-2010 рр. [1]

Таким чином, виробництво металургійної продукції у Північній Америці у 2004-2010 рр. коливається. У 2005, 2008 та 2009 рр. спостерігається зниження обсягів виробництва металу. У 2009 р. під впливом світової кризи обсяги знизились 33,8%.

Лідерами у виробництві металургійної продукції у Північній Америці є металургійні компанії США: United States Steel Corporation та Nucor Corporation, що входять до рейтингу найбільших компаній з виробництва металургійної продукції у світі. За рейтингом найбільших компаній з виробництва металургійної продукції у світі, який складає World Steel Association, United States Steel Corporation займає у 2009 р. 11 місце з обсягом виробництва – 15,2 млн. т., а Nucor Corporation – 14 місце з обсягом виробництва – 14млн. т. Таким чином, на частку цих компаній припадає 35,4% обсягів виробництва металургійної продукції Північної Америки та 2,4% світового виробництва.

Загальний обсяг реалізації металургійної продукції у Північній Америці складає 21млрд. дол. (2009 р.), що складає 1,3% від загальної реалізації всіх видів продукції регіону, та 1,9% від обсягів реалізації промислової продукції регіону. Із загального обсягу реалізації металургійної продукції 21 млрд. дол. на внутрішнє споживання іде 13,56 млрд. дол., що складає 64,5% від загального обсягу реалізації металургійної продукції Північної Америки, на експорт - 7,4 млрд. дол., що складає 35,5 %. На рис. 5 наведено структуру потоку металургійної продукції у 2009 р. у Північній Америці.

Таким чином, загальний потік металургійної продукції у Північній Америці складає 40,6 млрд. дол., з якого внутрішнє споживання власної металургійної продукції складає 33%, імпорт – 49% та експорт – 18%. Тобто, регіон Північної Америки є імпортоорієнтованим у металургійній галузі. На рис. 2 наведено динаміку реалізації металургійної продукції за напрямками споживання та торговельне сальдо металургійної продукції у 2007-2009рр.

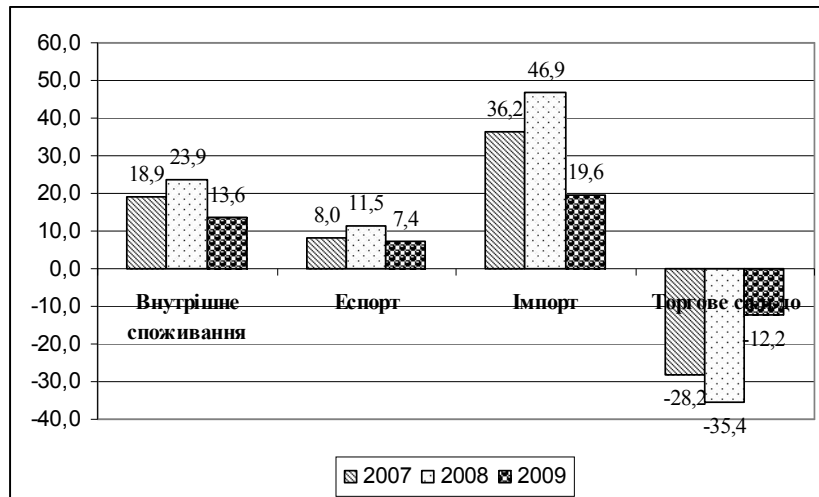

Рис. 2 – Динаміка реалізації за напрямками споживання та торговельне сальдо металургійної продукції у 2007-2009 рр., млрд. дол.

Найбільші показники спостерігаються у 2008 р., під впливом світової кризи у 2009 р. показники значно знизилась. У 2009 р. спостерігається тенденція: темпи зниження обсягів внутрішнього споживання більші за темпи зниження обсягів експорту, тобто у 2009 р. спостерігається зростання частки експортної продукції у зв'язку із зниженням частки внутрішнього споживання. Торгове сальдо у 2008 р. зросло на 25,5% у порівнянні із 2007 р., та у 2009 р. у порівнянні із 2008 р. знизилось на 65,5%.

У табл. 1 приведені обсяги та структура експорту-імпорту металургійної продукції Північної Америки у 2009 р. за регіонами.

Таблиця 1

Обсяги та структура експорту-імпорту металургійної продукції Північної Америки у 2009 р. за регіонами світу

	Експорт		Імпорт	
	млрд.дол.	%	млрд.дол.	%
Південна та Центральна Америка	2,1	28	1,9	10
Європа	1,6	21	6,3	32
СНД	0,1	1	1	5
Африка	0,7	9	0,6	3
Ближній Схід	0,4	5	0,6	3
Азія	2,6	35	9,2	47
Всього	7,5	100	19,6	100

На рис. 3 приведена структура експорту металургійної продукції Північної Америки за регіонами світу у 2009 р. Найбільша доля експорту металургійної продукції з Північної Америки приходить на Азію 36% (2,6 млрд.дол.). Значну частку металопродукції з Північної Америки також експортують у Південну та Центральну Америку (28%) та у Європу (21%). Найменшу частку експорту займає СНД (1%). Експорт найбільших країн Північної Америки склав у 2009 р.: США -13 млрд. дол. (4,1% світового експорту), Канада – 5 млрд. дол. (1,5% світового експорту) та Мексика – 3 млрд. дол. (0,95 світового експорту). На рис. 4 наведено структуру імпорту металургійної продукції Північної Америки у 2009 р.

Найбільшим імпортером металургійної продукції Північної Америки є регіон Азія – 47% (9,2 млрд. дол.). Вагому частку у імпорті металопродукції Північної Америки займає також Європа – 32% (6,3 млрд. дол.). Імпорт найбільших країн Північної Америки у 2009 р. склав: США – 22 млрд. дол. (12,7% світового імпорту), Канада – 7 млрд. дол. (2,2% світового імпорту) та Мексика – 6 млрд. дол. (1,8% світового імпорту). Таким чином, виробництво металургійної продукції у Північній Америці у 2010 р. склало 111,8 млн. т, що складає 7,9% світового виробництва металопродукції.

Найбільшими країнами-виробниками металургійної продукції є США, Канада та Мексика.

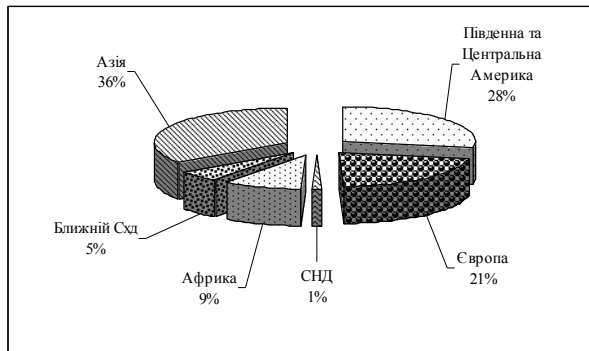

Рис. 3 - Структура експорту металургійної продукції Північної Америки у 2009 р.

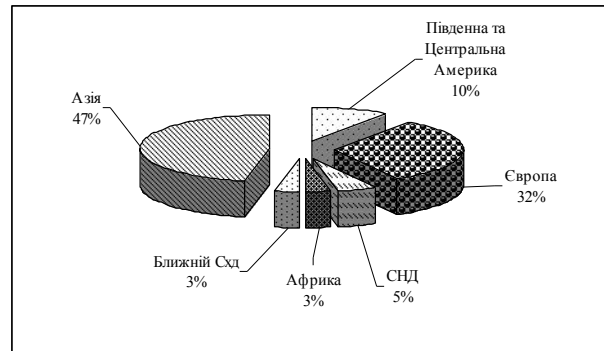

Рис. 4 - Структура імпорту металургійної продукції Північної Америки у 2009 р.

Найбільшими металургійними компаніями є компанії США: United States Steel Corporation та Nucor Corporation, що входять до 15 найбільших металургійних компаній світу. Обсяги реалізації металургійної продукції у 2009 р. склали 21 млрд.дол., з яких на внутрішнє споживання приходить 64,5%, а на експорт 35,5%. Експорт металопродукції у Північній Америці склав 7,4 млрд. дол., а імпорт – 19,6 млрд. дол., торгове сальдо негативне і складає - 12,2 млрд. дол. Найбільшим експортером та імпортером металопродукції Північної Америки є регіон Азія: доля експорту 36%, імпорту – 47%.

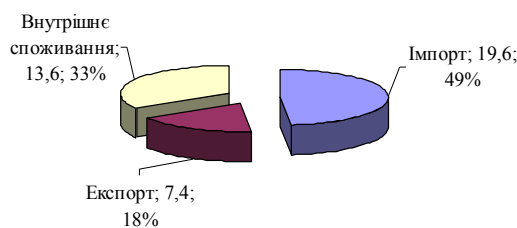

Рис. 5 - Структура потоку металургійної продукції у Північній Америці у 2009 р., млрд. дол., %

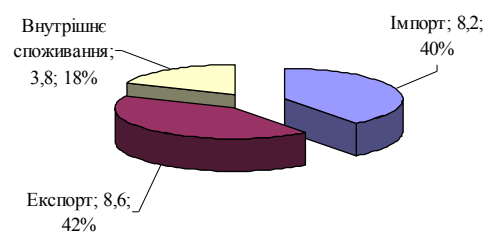

Рис. 6 - Структура потоку металургійної продукції у Південній та Центральній Америці у 2009 р., млрд.дол., %

Південна та Центральна Америка. Обсяг виробництва Південної та Центральної Америки у 2010 р. склав 43,8 млрд. дол., що складає 3,1% світового виробництва металу. Найбільшими країнами-виробниками металургійної продукції у Південній та Центральній Америці є Бразилія (32,8 млн.т, що складає 74,9% металургійної продукції регіону), Аргентина (5,1 млн т., що складає 11,6%) та Венесуела (2,1 млн т., що складає 5%). Згідно з рейтингом найбільших 40 країн-виробників металургійної продукції, складеними World Steel Association, у 2010 р. Бразилія займає 9 місце у світі, Аргентина – 27 місце та Венесуела – 40 місце. На рис. 6 приведена динаміка виробництва металургійної продукції у Південній та Центральній Америці у 2004-2010 рр.

Обсяг виробництва металургійної продукції у Південній та Центральній Америці коливається, зростання спостерігається у 2007 та 2010 рр. Спад виробництва у кризовому 2009 р. склав 20,3% та у 2010 р. зростання склало 15,8% у порівнянні із 2009 р. Лідером у виробництві металургійної продукції у Південній та Центральній Америці є металургійна компанія Бразилії – Gerdau. За рейтингом найбільших компаній з виробництва металургійної продукції у світі, який складає World Steel Association, компанія Gerdau зайняла у 2009 р. 13 місце з обсягом виробництва – 14,2 млн. т. На частку цієї компанії припадає 37,6% обсягів виробництва металургійної продукції Південній та Центральній Америці.

Загальний обсяг реалізації металургійної продукції у Південній та Центральній Америці дорівнює 12 млрд. дол. (2009 р.), що складає 2,7% від загальної реалізації всіх видів продукції регіону, та 9,8% від обсягів реалізації промислової продукції регіону. Із загального обсягу

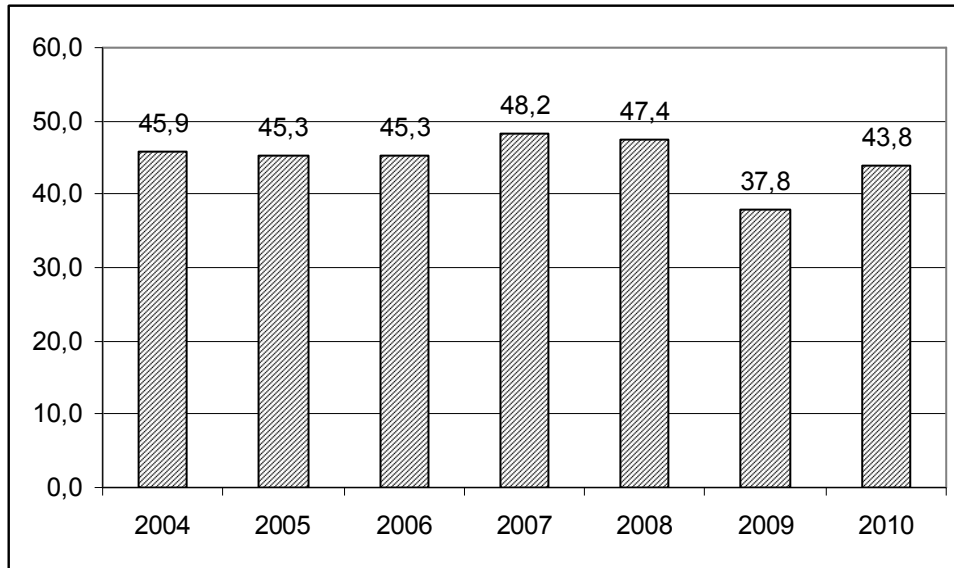

Рис. 7 – Динаміка виробництва металургійної продукції у Південній та Центральній Америці у 2004-2010 рр., млн.т.[1]

реалізації металургійної продукції 12 млрд. дол. на внутрішнє споживання іде 3,8 млрд. дол., що складає 31,7% від загального обсягу реалізації металургійної продукції Південної та Центральної Америки, на експорт – 8,2 млрд. дол., що складає 68,3 %. На рис. 6 наведено структуру потоку металургійної продукції у 2009 р. у Південної та Центральної Америки.

Загальний потік металургійної продукції у Південній та Центральній Америці складає 20,6 млрд. дол., з якого внутрішнє споживання власної металургійної продукції складає 18%, імпорт – 40% та експорт – 42%.

На рис. 8 наведено динаміку реалізації металургійної продукції за напрямками споживання та торговельне сальдо металургійної продукції у 2007-2009 рр.

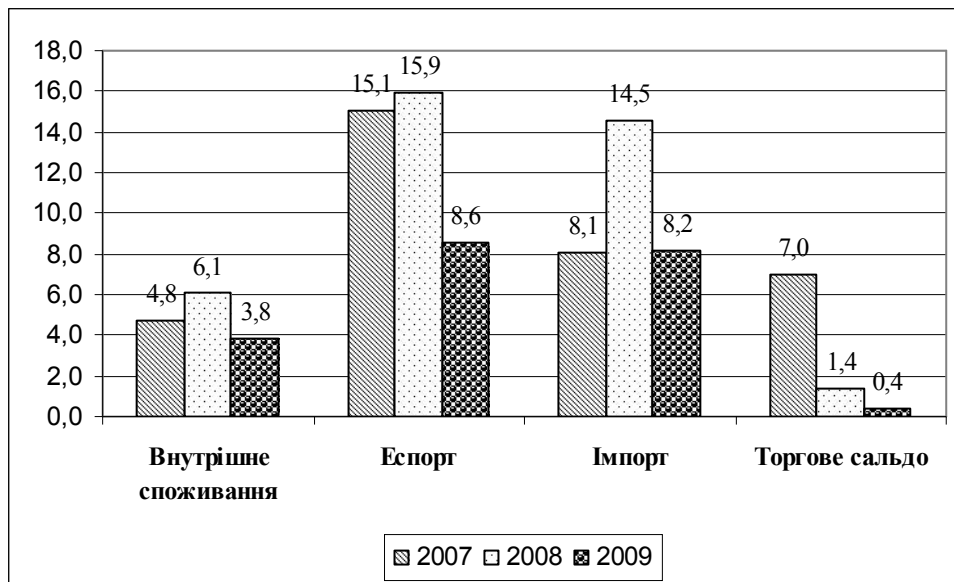

Рис. 8 – Динаміка реалізації за напрямками споживання та торговельне сальдо металургійної продукції Південної та Центральної Америки у 2007-2009 рр., млрд. дол.

Найбільші показники спостерігаються у 2008 р., під впливом світової кризи у 2009 р. показники значно знизились. Торгове сальдо Південної та Центральної Америки у металургійній галузі у 2007 та 2008 рр. є позитивним, тобто країна експортноорієнтована. У 2009 р. імпорт близько наближається експорту. У даному регіоні спостерігається зниження долі експорту та зростання долі імпорту у торгівлі металопродукцією. У 2009 р. обсяг експорту металопродукції ре-

гіону знизилась на 48,4%, у той час як внутрішнє споживання знизилось на 37,7%, а імпорт знизився на 42,7%.

У табл. 2 приведені обсяги та структура експорту-імпорту металургійної продукції Південної та Центральної Америки у 2009 р. за регіонами.

Таблиця 2

Обсяги та структура експорту-імпорту металургійної продукції Південної та Центральної Америки у 2009 р. за регіонами світу

	Експорт		Імпорт	
	млрд.дол.	%	млрд.дол.	%
Північна Америка	1,9	22	2,1	26
Європа	1,7	20	2,2	27
СНД	0,06	1	1,0	12
Африка	0,7	8	0,1	1
Ближній Схід	0,4	5	0,0	0
Азія	3,8	44	2,8	34
Всього	8,6	100	8,2	100

На рис. 9 приведена структура експорту металургійної продукції Південної та Центральної Америки за регіонами світу у 2009 р. Найбільша доля експорту металургійної продукції з Південної та Центральної Америки припадає на Азію 44% (3,8 млрд.дол.). Значну частку металопродукції з Південної та Центральної Америки також експортують у Північну Америку (22%) та у Європу (20%). Найменшу частку у структурі імпорту металопродукції з Південної та Центральної Америки займає СНД (1%). Експорт Бразилії як провідної країни Південної та Центральної Америки з реалізації металопродукції склав у 2009 р. 7 млрд. дол. (2,3% світового експорту). На рис. 10 наведено структуру імпорту металургійної продукції Південної та Центральної Америки у 2009 р.

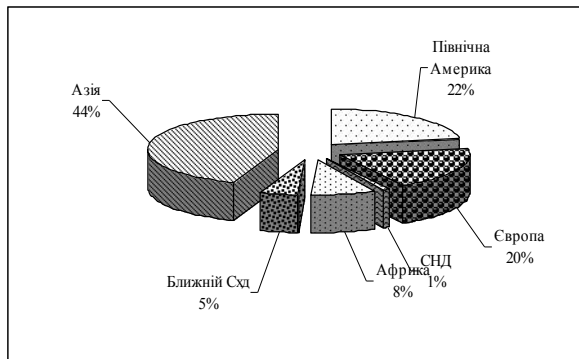

Рис. 9 - Структура експорту металургійної продукції Південної та Центральної Америки у 2009 р.

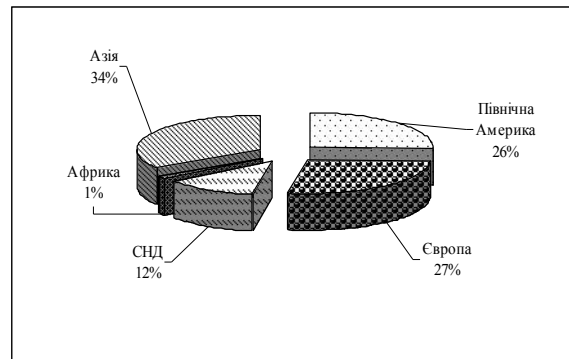

Рис. 10 - Структура імпорту металургійної продукції Південної та Центральної Америки у 2009 р.

Таким чином, найбільшим імпортером металургійної продукції Південної та Центральної Америки є регіон Азія – 34% (2,8млрд. дол.). Вагому частку у імпорті металопродукції Південної та Центральної Азії займає також Європа – 27% (2,2млрд. дол.) та Північна Америка – 26% (2,1%).

Згідно з даними World Steel Association жодна країна Південної та Центральної Америки не входить до 15 найбільших імпортерів світу. Виробництво металургійної продукції у Південній та Центральній Америці у 2010 р. склало 43,8млн. т, що складає 3,1% світового виробництва металопродукції. Найбільшими країнами-виробниками металургійної продукції є Бразилія, Аргентина та Венесуела. Найбільшою металургійною компанією є металургійна компанія Бразилії – Gerdau, що входить до 15 найбільших металургійних компаній світу. Обсяги реалізації металургійної продукції у 2009 р. склали 12млрд.дол., з яких на внутрішнє споживання приходить 31,7%, а на експорт 68,3%. Експорт металопродукції у Південній та Центральній Америці склав 8,6 млрд. дол., а імпорт – 8,2млрд. дол., торговельне сальдо позитивне і складає -

0,4 млрд. дол. У період 2007-2008 рр. експорт металопродукції даного регіону значно перевищував імпорту. Таким чином, регіон Південної та Центральної Америки є експортоорієнтованим. Найбільшим експортером та імпортером металопродукції Південної та Центральної Америки є регіон Азія: доля експорту 44%, імпорту – 34%.

Висновки

1. Лідерами у виробництві металургійної продукції у Північній Америці є металургійні компанії США, у Південній та Центральній Америці - Бразилії.
2. Спад виробництва металургійної продукції спостерігався у кожному з досліджуваних регіонах, але у Північній Америці виробництво знизилось на 33,8%, тоді як у Південній та Центральній Америці – 20,3%.
3. Внутрішнє споживання металургійної продукції у Північній Америці в 3,6 рази перевищує внутрішнє споживання у Південній та Центральній Америці. Структура експорту майже однакової, у структурі імпорту є деякі відмінності. Торгове сальдо у Південній та Центральній Америці додатне (хоча спостерігається тенденція до зменшення цього показника), а у Північній Америці від'ємне.

Список використаних джерел:

1. World Steel Association: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: (<http://www.worldsteel.org>).
2. Макогон Ю.В. Кризис в мировой экономике: стратегические приоритеты металлургии Украины / Ю.В. Макогон // «Проблемы развития внешнеэкономических связей и привлечения иностранных инвестиций: региональный аспект». - Донецк: ДонНУ. – 2009. - С. 9-20.

Рецензент: Ю.В. Макогон
д-р екон. наук, проф., ДонНУ

Статья поступила 26.03.2011

УДК 1:9:51

Клюйков Р.С.¹, Клюйков С.Ф.²

ФОРМАЦИИ ГЛОБАЛЬНОЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ

Анализ направленности и причин прогресса мировой истории и экономики. Совершенствование и развитие марксистской смены формаций корреляцией базовых математических операций.

Ключевые слова: история, прогресс, экономика, закономерность, операции, сложение, мировое господство.

Клюйков Р.С., Клюйков С.Ф. Формации глобальної економічної системи. Аналіз напрямку та причин прогресу світової історії та економіки. Удосконалення та розвиток марксистської переміни формацій кореляцією базових математичних операцій.

Ключові слова: історія, прогрес, економіка, закономірність, операції, складання, світове панування.

R.S. Klujkov, S.F. Klujkov. Formation of global economic system. The analysis of an orientation and the causes of progress of world history and economy. Enhancement and development of Marxist change of formations by correlation of basic mathematical operations.

Key words: history, progress, economics, law, operations, addition, world domination.

¹ инженер – конструктор, ПАО МК «Азовсталь», г. Мариуполь

² мастер, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», г. Мариуполь